ISSN: 2645-3940 DOI: 10.29252/npwjm.11.39.76

Case Report: Pigmented purpuric dermatosis after COVID-19 vaccination

Abstract

The pandemic of Covid-19 around the world and the serious consequences of its infection made scientists to develop and produce a vaccine against it in order to control this pandemic. For every ten thousand doses of the vaccine, one case of unwanted reaction occurs. In this article, we report the incidence of pigmented purpuric dermatosis disease in a 66-year-old man who received Sinopharm vaccine.

Article Info

Authors:

Maryam Asli *[1]

Mohammad Aminianfar[2]

Mohammad Darvishi[2]

Affiliations

1.Department of infectious diseases, Faculty of medicine, AJA university of medical sciences. Corresponding Author. Email: asli.maryam@gmail.com

2.Department of infectious diseases, Faculty of Aerospace and submarine, AJA university of medical sciences

[Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-04]

ISSN: 2645-3940 DOI: 10.29252/npwjm.11.39.76

گزارش مورد: درماتوز پورپوریک پیگمانته به دنبال تزریق واکسن کوید ۱۹

چکیده **اطلاعات مقاله**

همه‌گیری کوید ۹۱ در سراسر دنیا و عواقب وخیم ابتلا به آن،دانشمندان را برآن ساخت که در جهت کنترل این پاندمی، اقدام به ساخت و تولید واکسن علیه آن نمایند. به ازای هر ده هزار دوز واکسن ، یک مورد واکنش ناخواسته رخ می‌دهد. در این مقاله بروز بیماری درماتوز پورپوریک پیگمانته در یک آقای ۶۶ ساله که واکسن سینوفارم دریافت نموده است را گزارش می‌دهیم.

مریم اصلی*[۱]
محمد امینیان فر[۲]
محمد درویشی [۲]

وابستگی سازمانی نویسندگان

۱. گروه عفونی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی آجا، نویسنده مسئول. پست الکترونیک: asli.maryam@gmail.com

۲. گروه عفونی دانشکده هوا- فضا و زیر سطحی، دانشگاه علوم پزشکی آجا

[Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-04]

مقدمه:

همه گیری کوید ۱۹ در سراسر دنیا و عواقب وخیم ابتلا به آن،دانشمندان را برآن ساخت که در جهت کنترل این پاندمی، اقدام به ساخت و تولید واکسن علیه آن نمایند. تاکنون بیش از ۲۵ درصد از مردم جهان دو دوز از این واکسن را دریافت کرده اند. گرچه مطالعه در زمینه واکسن ها ناکافی هستند اما بازای هر ده هزار دوز واکسن ، یک مورد واکنش ناخواسته رخ می دهد که این واکنش ها ی آلرژیک ، یا وابسته به ایمونوگلوبولین ای هستند که اغلب بدنبال واکسن های حاوی ژلاتین نظیر آنفلوانزا رخ می دهد و یا غیر وابسته به ایمونوگلوبولین‌ای هستند که ناشی از ترکیبات موجود در خود واکسن ها نظیر تیمروسال (ماده حاوی جیوه و عامل ضد میکروب در واکسن ها) می‌باشند (۱). شایعترین عوارض بعد تزریق واکسن کوید ۱۹ شامل گرمی، قرمزی و درد محل تزریق، بدن درد، سردرد و تب بوده است و سایر عوارض نظیر تنگی نفس، درد شکم، تاری دید، تشنج، تغییر رنگ اندام های انتهایی و قرمزی و پتشی و پورپورا نادر بوده است (۲). در این مقاله یک مورد تزریق واکسن سینوفارم که منجر به ظهور درماتوز پورپوریک پیگمانته در فرد واکسینه شده است را گزارش می دهیم.

گزارش مورد:

بیمار آقای ۶۶ ساله با سابقه هایپوتیروئیدی و مصرف لووتیروکسین و هایپرتنشن و مصرف لوزارتان و همچنین سابقه ابتلا به ویتیلیگو از حدود پنجاه سال قبل (بدون مصرف داروی خاص در این زمینه) که در آبان ماه سال ۱۴۰۰ دوز اول واکسن سینوفارم را دریافت نموده و حدود دو هفته بعد از تزریق واکسن، دچار ضایعات پورپوریک در ساق هر دو پا شده است. طی مراجعه سرپایی به پزشکان متخصص پوست و عفونی، درمان حمایتی دریافت نموده و به توصیه همکاران مزبور، یک ماه بعد، دوز دوم واکسن را هم دریافت می نماید. به فاصله کمتر از بیست و چهار ساعت از دوز دوم سینوفارم، بیمار دچار اریترودرمی منتشر و ادم و پوسته ریزی وسیع ضایعات و خارش می شود (تصویر ۱) که این بار بستری شده و تحت درمان وریدی با کورتیکواستروییید وریدی و همچنین درمان های حمایتی طبق مشاوره پوست و نمونه برداری از ضایعات قرار می‌گیرد. مخاطات بیمار کاملا دست نخورده و فاقد درگیری مشابه بود. در بدو مراجعه و همینطور در زمان بستری، علایم حیاتی بیمار پایدار بود و تب و افت فشار خون و تکی کاردی و یا تکی پنه نداشت. در آزمایشات انجام شده، تمامی تست های روماتولوژیک، هپاتیت، فاکتورهای انعقادی و سطح پلاکت، بیوشیمی و سی بی سی، پروفایل چربی و گلوکز ناشتا، سطح کمپلمان ها، ایمونوگلوبولین E، تست ویدال و بروسلا، آنالیز و کشت ادرار، خون مخفی مدفوع و سطح آنتی ژن اختصاصی پروستات در محدوده طبیعی قرار داشتند. افزایش مختصر در اندکس های التهابی سرم و شواهد کم کاری غده تیروئید مشهود بود.

CRP=۱۶.۶, ESR=۷, TSH=۹.۷۵

سونوگرافی شکم و لگن نرمال و سونوگرافی تیروییید نامنظمی بافت تیروییید بدون شواهد ندول را گزارش کرد. نتیجه نمونه برداری ضایعات جلدی، درماتوز پورپوریک پیگمانته را مطرح نمود. بیمار پس از کنترل علایم با حال عمومی خوب و پردنیزولون خوراکی و استروییید موضعی و ویتامین سی و توصیه به کاهش تدریجی دوز کورتون، از بیمارستان مرخص گردید.

بحث

درماتیت پورپوریک پیگمانته، یک بیماری مزمن پوستی خوش خیم و بسیار نادر است که اغلب در مردهای جوان بروز می‌کند و سابقه ژنتیکی در آن نقش دارد. ضایعات اغلب در انتهاها و به صورت دوطرفه با شکلی نامنظم و رنگ نارنجی

تصویر ۱: اریترودرمی منتشر و ادم و پوسته ریزی در اندام ها

[Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-04]

یـا قهـوه ای و نقـاط فلفـل شـکل روی پوسـت بـروز می‌کنـد امـا می‌توانـد ران هـا و تنـه و شـکم و بازوهـا را هـم درگیـر نمایـد و گاه بـا خـارش و پوسـته ریـزی و درد مختصـر همـراه اسـت. آسـیب مویرگـی و خـروج اریتروسـیت‌ها در نتیجـه یـک آسـیب ایمنـی موضعـی بـا واسـطه ایمنـی سـلولی تـی هلپرهـای مخصـوص پوسـت، رخ مـی دهـد.در بافـت شناسـی، ارتشـاح سـطحی اطـراف عروقـی لنفوسـیت هـا و ندرتـا ماکروفاژهـا، همـراه بـا تـورم اندوتلیـوم و باریـک شـدگی لومینـال، درجـات متغیـر رسـوب هموسـیدرین بـدون شـواهد واسـکولیت دیـده می‌شـود.(۱) علـت دقیـق ایـن بیمـاری ناشـناخته اسـت امـا داروهایـی نظیـر اسـتامینوفن، آسـپرین، کلردیازپوکسـاید، تیامیـن و عفونـت هـای ویروسـی و سـایر عفونـت هـای پوسـتی مثـل عفونـت هـای اسـترپتوکوکی بتـا همولیتیـک، اگزمـا، لوپـوس اریتماتـوز سیسـتمیک، پورپـورای ترومبوسـیتوپنیک ایدیوپاتیـک و لوسـمی در ایجـاد واکنـش خودایمنـی فـوق نقـش داشـته‌اند. قطـع مصـرف داروهـای فـوق و مصـرف مکمـل هـای ویتامیـن سـی بـرای کنتـرل پارگـی وریـدی و تـا حـدودی پنتوکسـی فیلیـن در فروکـش کـردن علایـم موثـر بـوده انـد. بیمـاری هـای مرتبـط بـا درماتـوز پورپوریـک پیگمانتـه شـامل دیابـت، آرتریـت روماتوییـد، لوپـوس اریتماتـوز سیسـتمیک، اختـلالات تیرویید و بیمـاری هـای کبـدی، بدخیمـی، دیـس لیپیدمـی و پـور فیـری مـی باشـند (۳و ۴). در مـورد همراهـی ویتیلیگـو بـا ایـن بیمـاری خودایمـن، گزارشـی یافـت نشـد. بیمـار مـورد بحـث، در ایـن میـان، سـابقه ابتـلا بـه کـم کاری تیروییـد را از سـال هـا قبـل داشـته کـه تحـت درمـان بـا لووتیروکسـین بـوده اسـت. گرچـه در جسـتجوهای انجـام شـده، مـورد مشـابه بدنبـال تزریـق واکسـن سـینوفارم یافـت نشـد امـا بـا توجـه بـه اینکـه بیمـار مزبـور، سـابقه مصـرف داروهـای مرتبـط بـا شـعله وری بیمـاری را نداشـته اسـت و ضایعـات بدنبـال تزریـق واکسـن ظهـور یافته‌انـد، بـه نظـر می‌رسـد بـروز بیمـاری درماتـوز پورپوریـک پیگمانتـه در ایـن فـرد، ناشـی از واکسیناسـیون کویـد ۱۹ بـوده اسـت.

منابع

1. Bemanian, F arhodi ,Nabavi. (1381). Allergic reactions to vaccines, Journal of Iranian Children's Diseases,13, [Persian]

2. Centers for Disease Control and Prevention COVID-19 Response Team
Allergic Reactions Including Anaphylaxis After Receipt of the First Dose of Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine. United States, December 14 – 23, 2020. MMWR. 2021; 70: 46-51

3. Raei, Yaqmaei (1385). Pentoxifylline in the treatment of pigmented purpuric dermatoses: a randomized controlled clinical trial. Skin diseases,36,142-139. [Persian]

4. Centers for Disease Control and Prevention COVID-19 Response Team
Allergic Reactions Including Anaphylaxis After Receipt of the First Dose of Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine — United States, December 14 – 23, 2020. MMWR. 2021; 70: 46-51

[Downloaded from npwjm.ajaums.ac.ir on 2026-11-04]